JAQUES DELORS, 1925-2023

Γιώργος Κολυβάς

Πρώην στέλεχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνεργάτης του Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών Dusan Sidjanski του Πανεπιστημίου της Γενεύης

Στις 27 Δεκεμβρίου 2023 έφυγε από κοντά μας ο Πρόεδρος Ζακ Ντελόρ. Ήταν ο εμβληματικός Πρόεδρος όλων των Ευρωπαίων, κατά την δεκαετή Προεδρία του στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην περίοδο 01/01/1985-31/12/1994, είτε οι χώρες τους ήταν ήδη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης-ΕΕ είτε όχι , μιας και εκτός των άλλων έθεσε τα θεμέλια της διεύρυνσης της ΕΕ με τις χώρες της Κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης.

Μεγάλος ηγέτης και πατέρας της Ευρώπης, ευρύ πνεύμα, ενεργός χριστιανός καθολικός μέχρι το τέλος της ζωής του, σοσιαλδημοκράτης και μεγάλος οραματιστής αλλά ταυτόχρονα και σπουδαίος πραγματιστής, εργασιομανής χωρίς όρια, και μέγας διαπραγματευτής, έφερε απτά και σπουδαία αποτελέσματα στα δέκα χρόνια της θητείας του ως Πρόεδρος της Επιτροπής, τα οποία άλλαξαν προς το καλύτερο τη ζωή και το μέλλον όλων των Ευρωπαίων.

Αλήθεια, ας αναλογιστούμε πως θα ήταν η σήμερα η ζωή των 400 εκατομμυρίων πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς τα μεγάλα επιτεύγματα της εποχής Ντελόρ!

Η νέα Συνθήκη της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης που πρότεινε η Επιτροπή Ντελόρ και υπεγράφη στις 17 Φεβρουαρίου 1986, με την ένθερμη στήριξη του Προέδρου Μιτεράν, του Καγκελαρίου Χέλμουτ Κολ, αλλά και της Μάργκαρετ Θάτσερ, έφερε την ενιαία αγορά στην οποία κυκλοφορούν ελεύθερα με βάση τους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ, τα πρόσωπα ως πολίτες και εργαζόμενοι, τα προϊόντα ως εμπορεύματα, οι υπηρεσίες, και τα κεφάλαια.

Πως θα ήταν η ζωή μας στις πιο φτωχές περιφέρειες της ΕΕ, χωρίς την ολοκληρωμένη πολιτική Συνοχής της ΕΕ, που εισήγαγε ο Ζακ Ντελόρ; Η πολιτική Συνοχής μεταφέρει ήδη από το 1989 σημαντικότατους πόρους και τεχνική βοήθεια στις πιο φτωχές περιφέρειες της Ένωσης για να τις βοηθήσει μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων σε όλους τους κρίσιμους τομείς, να συγκλίνουν με τις πλουσιότερες περιοχές και να προχωρήσουν σήμερα κι

αυτές με επιτυχία και εγκαίρως στην απαραίτητη για όλους πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Πως θα ήταν η ζωή όλων μας χωρίς την νομισματική ένωση και το κοινό μας νόμισμα, το ευρώ, των οποίων τα θεμέλια τέθηκαν από τον Ζακ Ντελορ και την Συνθήκη του Μάαστριχτ που υπεγράφη το 1992;

Αλλά και η οικονομική ένωση της ευρωζώνης, την οποία τα Κράτη μέλη της ΕΕ δεν θέλησαν να εγκαθιδρύσουν με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ του 1992, παρακάμπτοντας τότε τις σχετικές προτάσεις της Επιτροπής Ντελόρ, προχωρεί πλέον με αργά μεν αλλά σταθερά βήματα, ιδίως μετά την κρίση δημοσίου χρέους της ευρωζώνης του 2010-2012, και μετατρέπει την ευρωζώνη σε ζώνη σταθερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης.

Πως θα ήτα η ζωή και οι προοπτικές για το μέλλον εκατομμυρίων νέων της ΕΕ χωρίς το πρόγραμμα ΕΡΑΣΜΟΥΣ ανταλλαγής ερευνητών, φοιτητών μεταξύ πανεπιστημίων των Κρατών μελών, και σήμερα διευρυμένο με την ανταλλαγή και μαθητών της γενικής και της τεχνικής εκπαίδευσης, αλλά και διδασκόντων;

Όλα αυτά τα μεγάλα επιτεύγματα και πολλά άλλα μικρότερα φέρουν τη σφραγίδα της έμπνευσης, της επιμονής, αλλά και της κοινοτικής μεθόδου εργασίας της Επιτροπής Ντελόρ. Μέθοδος εργασίας που στηρίχθηκε αφενός στην πολιτική κυριαρχία της φιλοευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας και χριστιανοδημοκρατίας στην ΕΕ μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο και σε όλη τη διάρκεια της Προεδρίας Ντελόρ, και αφετέρου στην ουσιαστική λειτουργία του βασικού θεσμικού τρίγωνου της ΕΕ, με την Επιτροπή ως εκτελεστική εξουσία και φορέα πολιτικής πρωτοβουλίας για την υποβολή νέων νομοθετικών προτάσεων, το Συμβούλιο Υπουργών ως νομοθετική Γερουσία των Κρατών μελών, και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως συν-νομοθέτη αλλά και δημοκρατικά εκλεγμένο φορέα ελέγχου της εκτελεστικής εξουσίας.

Σήμερα τα δυο αυτά μεγάλα στηρίγματα της ΕΕ και του Προέδρου Ντελόρ, το πολιτικό και το θεσμικό, έχουν κλονισθεί, και μαζί τους κλονίζεται και η Ευρώπη.

Χρέος όλων μας όσων ζήσαμε την εποχή Ντελόρ και πιστεύουμε στην αναγκαιότητα της Ενωμένης Ευρώπης για την ειρήνη, την ευημερία, την ισότητα και την προστασία της πολύτιμης πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών της, να επιμείνουμε στον δρόμο που χάραξε ο Ζακ Ντελόρ. Δηλαδή τον δρόμο του θετικού ευρωπαϊκού οράματος για όλους τους πολίτες, τον δρόμο

της εργατικότητας, της πειθούς και της διαπραγμάτευσης, που μετατρέπουν τελικά το όραμα σε πραγματικότητα.

Και στο τέλος, οι λαοί της Ευρώπης που θέλουν σήμερα, μέσα στον κατακερματισμένο και σχεδόν δυστοπικό κόσμο μας, να προχωρήσουν πολύ περισσότερο προς την ενοποίησή τους, σε σχέση πχ με την Ουγγαρία του Βίκτορα Ορμπάν, έχουν το δικαίωμα να το κάνουν. Έχουν όμως την υποχρέωση να αφήσουν απλά την πόρτα ανοικτή για τους λαούς που ίσως θα θελήσουν το ίδιο αργότερα.